

T.O.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1991/11
KARAR NO : 1991/9

ÖZET: Kamulaştırma yapılmadan, suya vaki müdahalenin men'i (elatmanın önlenmesi) ve eski hale getirme istemiyle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne karşı açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Cuma, İbrahim Nevvaf Aydın ve kendisine asaleten, çocukların velayeten Emine Aydın - Yaban Köyü/VİRANŞEHİR
Vekili : Av. M. Saip Ensari- Viranşehir
Karşı taraf : Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü- ANKARA

O L A Y : Davacılar, Viranşehir Yaban Köyünde tapulu 347 ve 349 numaralı parseldeki taşınmazlarında bulunan kaynak suyunun Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce Kamulaştırma kararı alınmadan köy içme suyuna tahsis edilmek üzere kanal yapımına girişildiğini, dozer ve makinaların bu iki parselde zarar verdiği gibi öteden beri sulu ekim yapılan tarlaların susuz kalmasıyla da zarara uğradıklarını, Köy Hizmetleri Şanlıurfa İl Müdürlüğü'nün: 14.11.1989 günlü olup 7478 ve 3202 sayılı Kanunlar uyarınca köy membanın Yaban Köyü içme suyuna tahsis edileceğini ve bu konuda itirazı olanların belgeleriyle birlikte itirazda buluncaklarına ilişkin ilanına uyararak, itirazda bulduklarını ancak cevap alamadıklarını, bu nedenle ihtiyati tedbir kararı aldıklarını ileri sürerek müdahalenin men'i ve yapılan kazıların kapatılarak eski hale getirilmesi istemiyle adli yargı yerinde 23.11.1989 gününde dava açmışlardır.

Viranşehir Asliye Hukuk Mahkemesi; 2.3.1990 gün ve E.1989/174, K.1990/36 sayıyla; davalı idarenin görev itirazını yerinde görerek mahkemenin görevsizliğine karar vermiş, karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacıların aynı istekle idare mahkemesinde 26.3.1990 gününde açtıkları davada Gaziantep İdare Mahkemesi; 18.12.1990 gün ve 828 sayıyla; idarenin kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun bir yol izlemeden plân ve proje uygulamalarına girişmesinin idari eylem olarak kabul edilemeyeceği, idarenin taşınmaz mala veya aynî hakka müdahalesinin hukuka uygun ya da aykırı olmasının işin esasını teşkil ettiği ortada idari yargı yerinde idari işlemin iptaline ilişkin bir dava bulunmadığı nedeniyle davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği görüşünde oldukları gerekçesiyle 2247 Sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş ve dosyalar İdare Mahkemesi Başkanlığının 1.3.1991 gün ve 90/828 sayılı yazılarıyla ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Yılmaz Aliefendioğlu'nun Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kaya Öztekin, Erol Çırakman, Rüştü Altay, Abdullah Demir ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 6.5.1991 günlü toplantıda geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp'in ve Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in kamulaştırma yapılmadan elatmanın haksız fiil olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin daha önce bu tür olaylarda adli yargı yerinin görevli olduğuna ilişkin kararları bulunduğu, bu nedenle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği yolundaki sözlü ve yazılı düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, suya vaki müdahalenin önlenmesi ve eski hale getirilmesi iste miyle açılmıştır.

9.5.1985 gün ve 3202 sayılı Kanununun 2. maddesinin (e) bendinde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasında köy ve bağlı yerleşim birimlerine, sağlıklı ve yeterli içme ve kullanma suyu tesisleri yapmak, geliştirmek ve yapımına destek olmak, sondaj kuyuları açmak ve bu maksatla köye ve köylüye devir ve tahsis edilmiş suları ihtiyaca göre tevzi etmek, tahsis etmek ve tahsis şeklini değiştirmek gibi hususlar sayılmış, aynı madde de idareye: "...sahipli veya köyün bedeli mukabili iktisap ettiği sularla diğer gayrimenkulleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu gereğince kamulaştırmak veya gayrimenkul üzerinde irtifak hakkı tesis etmek..." yetkisi de verilmiştir.

4.11.1983 gün ve 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 1. maddesine göre kamulaştırma: Devlet ve Kamu tüzel kişileri tarafından, kamu gücüne dayanılarak kamu yararı için gerekli ve özel kişilere ait taşınmaz malların ve kaynakların kanunda gösterilen esas ve hükümlere göre yetkili organlarca verilen karar uyarınca parası peşin ödenerek mülkiyetinin alınması veya irtifak hakkı kurulması şeklinde tanımlanabilir.

Dosyanın incelenmesinden Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün 12.2.1990 gün ve 1438 sayılı cevabı yazılarında, dava konusu parseller için herhangi bir kamulaştırma işlemi yapılmadığı bildirilmiştir.

Bu durumda olayda, idarenin su nakli için giriştiği kanal çalışmalarının idari karara dayanmadığı, kişinin mülkiyetine bir elatma, diğer bir deyişle haksız fiil neticesi uğranılan zarar sözkonusu olduğu anlaşılmaktadır.

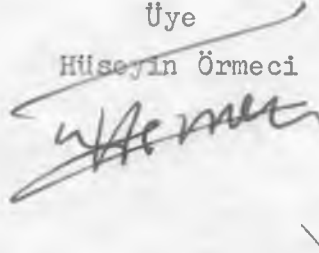
Bu itibarla, ortada idari bir işleme dayalı idari bir eylem olmayıp, haksız elatmanın önlenmesi davası bulunmakta, bu tür davaların çözümünde adli yargı yerinin görevine girdiğinden Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararı kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Gaziantep İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulüyle Viranşehir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2.3.1990 gün, E.1989/174, K.1990/36 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 6.5.1991 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

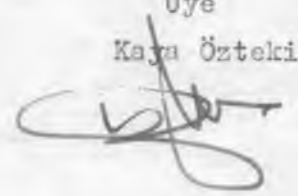
Başkan
Yılmaz ALİFENDİOĞLU

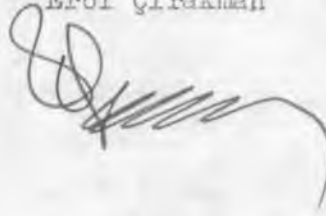
Üye
Hüseyin Örmeci

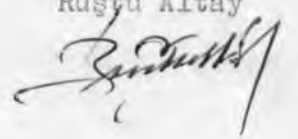
Üye
Kaya Öztekin

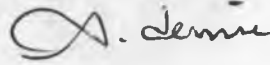
Üye
Erol Çırakman

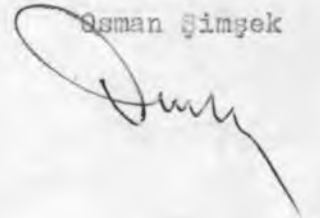
Üye
Rüştü Altay

Üye
Abdullah Demir

Üye
Osman Şimşek

Yılmaz ALİFENDİOĞLU
Başkan